

Språk- och litteraturcentrum

Kandidatuppsats i kinesiska, KINK11

Handledare: Michael Schoenhals

VT 2012

LUNDS UNIVERSITET

Bing Xins *Om kvinnor*
som en kritik av kvinnors situation

Karin Hagberg

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
摘要.....	3
1. Introduktion.....	4
1.1 Syfte.....	4
2. Material och Metod.....	5
3. Bakgrund.....	6
3.1. Bing Xin och Kina i början av 1900-talet.....	6
3.2 Berättarrösten och verkets natur.....	7
4. Argumentation.....	9
4.1 Herr X:s livssituation.....	9
4.2 Herr X: en man på åskådarläktaren.....	9
4.2.1 Herr X:s mor.....	11
4.2.2 "Om jag vore kvinna...".....	12
4.3 Poeterna och giftermålet.....	14
4.3.1 Fröken R:s tankar.....	14
4.3.2 Fru M:s öde och Aurora Leigh.....	15
4.4 Uppfostran.....	17
5. Slutsats.....	18
Källor.....	19

Sammanfattning

Den kvinnliga kinesiska författaren Bing Xin var en av Kinas mest framstående författare under 1900-talet. I denna uppsats analyseras hennes korta roman *Om kvinnor* från 1943, i vilken berättarrösten är en ogift man runt 40 år som skriver ned sina tankar om kvinnor i allmänhet och berättar om några kvinnor han varit bekant med. Denna roman beskrivs ofta som en hyllning till kvinnor, och berättarrösten beundrar kvinnor för att vara osjälviska, kärleksfulla och självuppoffrande. Syftet med denna uppsats, hursomhelst, är att påvisa att *Om kvinnor* kan ses som en kritik av kvinnors situation.

摘要

中国女作家冰心是二十世纪的作家中一个特别杰出的人。在本文里，冰心的 1943 年的小说《关于女人》被分析。《关于女人》的记叙者是一个未婚的四十岁左右的男人。这个男人所叙述的是他自己对女士的思想以及他曾认识的几位女士的故事。这本小说经常被描写为一本赞颂女人的小说 - 记叙者也很赞美女士的无私、舍己和热爱。不过，本文的目的是把《关于女人》论证到可以视为批评女人的情况的小说。

1. Introduktion

Om kvinnor (《关于女人》, Guanyu nüren) är en kort roman som skrevs 1941 och 1943¹ av den kvinnliga författaren Xie Wanying (谢婉莹), bättre känd under pseudonymen Bing Xin (冰心), "Ishjärtat". Berättaren i *Om kvinnor* är en ogift man på 40 år, och det han berättar är små historier ur sitt liv, som alla handlar om kvinnor han känt. Utöver de små historierna han skriver ner antecknar han även sina tankar om kvinnor och deras situation.

Enligt litteraturforskaren Li Ling (李玲) finns det en genomgående lovsång till kärlek i alla Bing Xins verk, men tankarna om kärlek och innebörden av just ordet "kärlek" utvecklas under hennes år som verksam författare.² I *Om kvinnor*, menar Li, består lovsången i en hyllning till "de alldagliga men storslagna kvalitéerna hos Kinas fantastiska kvinnor" (对中华民族优秀妇女身上平凡而伟大品质的赞颂).³ Bilden av att *Om kvinnor* är en lovsång till kvinnor och kärlek delas även av Jiang Zhenlong (江震龙) och Xu Liqian (徐立钱).⁴ Det är onekligen så att många lovordande ord om kvinnor är nedtecknade i boken; fokus för denna uppsats är, hursomhelst, att undersöka vad som ytterligare kan utläsas ur herr X:s tankar om och möten med kvinnor.

1.1 Syfte

I denna uppsats ämnar jag argumentera för att *Om kvinnor* kan ses som en kritik av kvinnors situation. Jag kommer att visa på att det i romanen framkommer att kvinnors brist på frihet och självständighet med stor sannolikhet leder till olycka. Denna olycka blir i många fall större på grund av att män har en bristande förståelse för kvinnors mödor och en bristande ansvarskänsla. Vidare antyds att denna bristande ansvarskänsla hos män inte nödvändigtvis enbart är medfödd; något som skymtar förbi på ett par ställen är möjligheten att uppfostran kan spela stor roll i hur en människa blir. Denna möjlighet öppnar i sin tur dörren för vad som i Kina på tidigt 40-tal fortfarande var en radikal tanke, nämligen att de traditionella könsrollerna inte behöver vara huggna i sten.

¹ Jiang Zhenlong och Xu Liqian, "Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi". I 《爱心》总第 21 期 2003 年.

² Li Ling, "Ping xin shiqi de Bing Xin yanjiu." I 中国现代文学研究丛刊 1996 年第 4 期.

³ Ibid. (Min översättning.)

⁴ Jiang och Xu, "Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi".

2. Material och Metod

Primärkällan för denna uppsats är den kinesiskspråkiga ursprungstexten 《关于女人》 (*Om kvinnor*) av Bing Xin. De övriga källorna består framför allt av litteratur om Kina och Kinas litteratur i början av 1900-talet samt om Bing Xin själv. I resultatdelen använder jag mig nästan uteslutande av *Om kvinnor*, men även av *The Norton Anthology of English Literature*, för att dra en parallell till en av kvinnorna som beskrivs i *Om kvinnor*.

Först läste jag igenom hela boken för att få en överblick av vad den handlar om. Därefter läste jag den än en gång för att få en tydligare bild av vad som var passande att lyfta fram. Resultatet av denna andra läsning blev ett fokus dels på herr X:s egna tankar, dels på några av kvinnorna som herr X berättar om; de som tydligast står för en viss syn på äktenskapet eller ett visst problem relaterat till äktenskapet.

För att underbygga och stärka mina argument så använder jag mig i denna uppsats av många citat från *Om kvinnor*. Samtliga översättningar i denna uppsats är mina egna.

3. Bakgrund

Berättarrösten, i sin roll som man, tjänar ett visst syfte i att understryka mäns brist på ansvar, och därför diskuterar jag om en stund kort berättarrösten och verkets natur. Innan dess, dock, kommer jag att sätta in boken i ett historiskt sammanhang samt ge en mycket kort presentation av författaren, Bing Xin.

3.1. Bing Xin och Kina i början av 1900-talet

Xie Wanying föddes år 1900 i en by i Changle (长乐) i Fuzhou (福州) i Fujian-provinsen (福建省). Hon fick tre yngre bröder. Familjen hade det gott ställt, hennes far var marinofficer och hennes mor var hemmafru. Familjen flyttade till Peking (北京, Beijing) och fröken Xie studerade på privata protestantiska skolor för kvinnor, som hade etablerats av amerikanska missionärer.⁵

Den fjärde maj 1919 demonstrerade studenter i Peking mot att det i fredsförhandlingarna i Versailles efter första världskriget bestämdes att Shandong-provinsen (山东省), som tidigare varit ockuperad av Tyskland, nu skulle överlämnas till Japan.⁶ Det blev startskottet för en rörelse som senare blev känd som "fjärde maj-rörelsen" och som kom att innebära en mängd förändringar (som förvisso hade påbörjats redan innan men som tog fart efter den fjärde maj 1919).⁷ Förutom nationalism blev även kvinnors rättigheter och förnyelse av litteraturen stora frågor. Många kvinnoorganisationer startades, och det började skrivas mycket både om och av kvinnor.⁸ Den traditionella kvinnorollen gick ut på att vara en förstående hustru och en kärleksfull mor (贤妻良母, xianqi liangmu), men nu började man tala om "den nya kvinnan" (新女性, xin nüxing).⁹

De första kinesiska offentliga skolorna för flickor hade kommit till vid sekelskiftet och antalet flickor som fick en grundläggande utbildning hade ökat långsamt men stadigt.¹⁰ År 1920 antogs de första kvinnliga studenterna till Pekings Universitet; de var inte många, men antalet kvinnor som skaffade sig en högre utbildning ökade sedan, om än långsamt.¹¹ Utbildning för kvinnor ökade på alla nivåer, men utbildningen för kvinnor hade ofta annat fokus än den för män; fröken Xie själv skrev i september 1919 en artikel om kvinnliga studenter i en Peking-tidning. I artikeln betonade hon vikten av att kvinnliga studenter koncentrerade sig på att ta till sig "praktiska kunskaper, såsom färdigheter i hushållet och barnpsykologi".¹²

Som redan nämnts så började det i och med fjärde maj-rörelsen skrivas mycket av kvinnor, men framför allt var det män som var framstående, såsom Lu Xun (鲁迅), Mao Dun (矛盾) och Lao She (老舍).¹³ Det blev populärt att skriva på talspråk (白话, baihua) istället för på klassisk kinesiska (文言,

⁵ Yan Haiping, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*, (New York: Routledge, 2006), 77.

⁶ Yan, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*, 69.

⁷ Chow Tse-tsung, *The May Fourth Movement: Intellectual Revolution in Modern China*. (Stanford: Stanford University Press, 1967).

⁸ Yan, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*, 70.

⁹ Paul J Bailey, *Gender and Education in China: Gender discourses and women's schooling in the early twentieth century*, (New York: Routledge, 2007), 106-107.

¹⁰ Bailey, *Gender and Education in China*.

¹¹ Ibid, 109.

¹² Ibid, 105.

¹³ Bonnie S. McDougall, *Fictional Authors, Imaginary Audiences: Modern Chinese Literature in the Twentieth Century*, (Hong Kong: The Chinese University Press, 2003), 20.

wenyan), vilket tidigare hade varit standard inom finlitteraturen.¹⁴ Det ansågs att det förflutna var en lögn som skulle ersättas med sanning.¹⁵ Män som gjorde försök att genom litteratur representera "det nya jaget" presenterade ett allmänt "jag", medan kvinnor som gjorde samma sak fick, åtminstone inledningsvis, representera endast ett subjektivt, kvinnligt "jag".¹⁶

Xie Wanying hade börjat studera medicin, men på grund av fjärde maj-rörelsen började hon istället att studera litteratur och skriva.¹⁷ Hon tog sig författarnamnet Bing Xin och skrev diktsamlingar, essäer och noveller, och blev medlem i 1920-talets största litterära samfund i Kina, "Sällskapet för litterära studier" (文学研究会, wenxue yanjiu hui).¹⁸ Hon tog en kandidatexamen i litteratur vid Yanjing-universitetet (燕京大学) i Peking och studerade mellan 1923 och 1926 i Massachusetts i USA, där hon vid Wellesley College skaffade sig en masterexamen i litteratur.¹⁹ Hemma i Kina fortsatte hon att skriva samtidigt som hon arbetade som universitetslärare, och vid 29 års ålder gifte hon sig.²⁰ I början av karriären skrev hon om barns och ungdomars problem men övergick gradvis till att fokusera på vuxna kvinnor.²¹ Något som är centralt i många av Bing Xins verk är moderskärlek, och hon skrev mycket om hur hennes egen mor älskade henne samt hur mycket det betydde för och motiverade henne.²² Hon har ända sedan sitt genombrott på tidigt 1920-tal ansetts ha ett unikt, enkelt och sagoliknande sätt att skriva på, och detta har fått namnet "Bing Xin-stilen" (冰心风格, Bing Xin fengge).²³

Kina invaderades av Japan år 1937, och ända fram till 1945 var delar av landet ockuperat, i det som på svenska kallas "andra sino-japanska kriget" men på kinesiska "anti-japanska motståndskriget" (抗日战争, kangri zhanzheng). Bing Xin blev färdig med *Om kvinnor* i augusti 1943. Hon bodde då i den ej av Japan ockuperade provinsen Sichuan (四川), var 43 år gammal, hade varit gift i 14 år och fött tre barn.

3.2 Berättarrösten och verkets natur

Berättarrösten i *Om kvinnor* är, som nämnt, en ogift man på 40 år. Verket är drygt 100 sidor långt och består av 17 kapitel varav 14 är dedicerade till en kvinna var. Det finns ingen progression i handlingen (förutom inom varje kapitel), utan berättaren hoppar fram och tillbaka i tiden mellan kapitlen. Till synes är syftet med texten att helt enkelt skriva en hyllning till kvinnor i allmänhet, och till 14 av kvinnorna han träffat i sitt liv i synnerhet. Mannen skriver ur ett "jag"-perspektiv, och i den allra första meningen talar han om sig själv som en "herre" (男士, nanshi). Han tecknar ner många dialoger han har haft, men inte ens när han blir tilltalad av andra får läsaren veta hans namn, utan

¹⁴ Chow, *The May Fourth Movement*, 271-272.

¹⁵ Wendy Larson. "Female Subjectivity and Gender Relations: The Early Stories of Lu Yin and Bing Xin." I *Politics, Ideology, and Literary Discourse in Modern China: Theoretical Interventions and Cultural Critique*, red. Liu Kang et al, (Durham: Duke University Press, 1993), 126-127.

¹⁶ Wendy Larson. "Female Subjectivity and Gender Relations: The Early Stories of Lu Yin and Bing Xin.", 127.

¹⁷ Jiang och Xu, "Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi" & Yan, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*.

¹⁸ Michel Hockx, "The Literary Association (*Wenxue yanjiu hui*, 1920-1947) and the Literary Field of May Fourth China," (*China Quarterly*, 153 (March 1998)), 49 & 57.

¹⁹ Yan, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948* & "A Short Biography of Xie Bingxin", hämtad 12 mars, 2012, <http://www.bingxin.org/databank/sp/jien.htm>.

²⁰ "A Short Biography of Xie Bingxin".

²¹ McDougall, *Fictional Authors, Imaginary Audiences*, 146.

²² Yan, *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*, 70-72.

²³ *Ibid*, 70, 83.

han benämns endast som "Herr X" (X 先生) (förutom när han blir tilltalad med smeknamnet Guan Rong (官荣), vilket han blir av sin farfar och sin amma). De allra flesta av de övriga karaktärerna blir också omnämnda med endast en bokstav.

Det är inte alldeles självklart vilket litterärt fack *Om kvinnor* ska placeras i; det råder delade meningar om huruvida det är en essä, en roman eller ett mellanting.²⁴ Det kan låta märkligt att ett litterärt verk som har en uppenbart påhittad berättarröst kan anses vara en essä, men Jiang och Xu är av åsikten att det är just en essä – en "romaniserad" sådan (小说化散文, xiaoshuohua sanwen). Enligt Jiang och Xu är ett viktigt kriterium för skönlitteratur att karaktärerna ska vara påhittade och gärna skraddarsydda för att spegla samhället på ett visst sätt. De flesta av karaktärerna i *Om kvinnor* är enligt dem i hög grad baserade på verkliga, specifika personer, och det är till stor del det som gör att de anser det vara sakprosa.²⁵ Det allra mest uppenbart "romaniserade" med berättelsen är förstås berättaren i sig (även om han har mycket gemensamt med författaren själv; något som för övrigt är vanligt i modern kinesisk litteratur²⁶), och det är det som framför allt är av intresse för denna uppsats; det är inte en fråga om i vilken utsträckning karaktärerna som beskrivs är baserade på specifika, verkliga personer, utan just om hur berättarrösten är skapad och använd för att eventuellt understryka vissa poänger.

²⁴ Jiang och Xu, "Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi".

²⁵ Ibid.

²⁶ McDougall, *Fictional Authors, Imaginary Audiences*, 46.

4. Argumentation

Herr X klargör tidigt att han tror sig vara en ovanligt högaktande och omtänksam man, och att folk som känner honom brukar säga att han är mycket feminin (很女性的). De kvinnliga egenskaper han enligt människor besitter är bland andra mjukhet, tålmod och uppmärksamhet. Samtidigt, skriver han, passar han ovanligt dåligt för att tala om kvinnor, eftersom han förutom sin mamma inte känt några kvinnor på djupet; han har inga systrar och han är inte gift. Andra sidan av detta mynt, dock, är att han väldigt ofta talat *om* kvinnor, och ofta blivit tvungen att rada upp vilka egenskaper han vill att en potentiell partner ska ha. Han är tydlig med att när en man ställer krav på en kvinna måste han först titta på sig själv, och se om han uppfyller motsvarande krav. Ett exempel, som herr X tar upp, på detta är att om mannen kräver att kvinnan ska ha ett mjukt och varmt temperament (性情温柔) så borde han själv vara resonabel och inte ha lätt för att brusa upp (绝不暴躁而又讲理的人).²⁷

4.1 Herr X:s livssituation

När herr X skriver sin bok om kvinnor är han snart 40 år gammal. Hans mamma dog för 10 år sedan och hans pappa dog förra året. Han är en ogift författare som har flyttat omkring i hela sitt liv. Var han än bor så känner han att det är hans tre småbröders respektive hem som verkligen är hemma för honom; de har familjer alla tre, och i deras hem finns det folk som bryr sig om honom, där får han mat och där blir hans kläder lagade åt honom. I slutet av boken avger han ett särskilt tack till en av sina brorsdöttrar, Xuan (萱); hon har tydligen hjälpt honom med hushållssysslor under tiden han skrivit boken, och han säger att om det inte vore för henne hade de sista sju kapitlen av boken inte kunnat skrivas.²⁸

Enligt egen utsago så har herr X aldrig aktivt varit emot att gifta sig, utan han har helt enkelt aldrig funnit en kvinna som han vill gifta sig med; han har (åtminstone i vuxen ålder) aldrig varit kär. Han har en mängd kriterier som måste uppfyllas, och dessa kriterier är i princip att kvinnan ska vara precis som han själv är när det kommer till intressen och preferenser. Det verkar som att herr X närmast har gett upp att hitta en kvinna och skaffa familj, men eftersom hans tre bröder har familjer, och totalt ganska många döttrar, så tror herr X att han nog kan bli omhändertagen även på ålderns höst, trots att han inte själv har bildat familj.²⁹

4.2 Herr X: en man på åskådarläktaren

Herr X påbörjar sin essä med att förklara att han, i motsats till de flesta andra, tycker att män, hellre än kvinnor, borde tala om saker som har med kvinnor att göra, eftersom män kan vara "mer objektiva" (可以比较客观) och ha en "artigare inställning" (态度可以比较客气) i frågan.³⁰ Detta uttalande tolkar jag som att han som man, och kanske speciellt som ogift man, kan stå vid sidan om och betrakta kvinnor, med en "artig inställning". Uttalandet blir talande för hela boken, inte minst eftersom han i slutet av boken är inte bara artig utan rentav prisande. Då det är i slutet av boken som herr X:s hyllning till kvinnor blir som störst, påbörjar jag argumentationen i denna uppsats med hjälp av citat från just slutet av *Om kvinnor*.

²⁷冰心. Bing Xin. 关于女人, "Guanyu nüren, i 《冰心文集: 第一卷》, 冰心 (上海: 上海文艺出版社, 1982), 304-305.

²⁸ Bing Xin, "Guanyu nüren", 313-314, 406.

²⁹ Ibid, 308-310, 405.

³⁰ Ibid, 304.

Herr X säger att kvinnor, jämfört med män, är *mer* av det mesta. De är "varmare och modigare, livligare och djupare, noggrannare och vassare..." 更温柔，也更勇敢；更活泼，也更深沉；更细腻，也更尖刻。。。。。。 Han tänker sig att "om det inte funnits kvinnor i världen hade världen förlorat åtminstone 5/10 av sin "äkthet", 6/10 av sin "godhet" och 7/10 av sin "skönhet".". 世界上若没有女人，这世界至少要失去十分之五的“真”、十分之六的“善”、十分之七的“美”。³¹

Ännu lite senare uttalar sig herr X om kvinnan på följande vis:

Man kan inte få en kvinna att inte älska! Gud skapade henne just för att älska, och för att bevara denna värld. I Guds fortplantningsfabrik är hon en "kärleksmaskin". Det behöver inte ens handla om människor, utan det gäller för vilka varelser som helst; är en varelse av honkön kommer hon per automatik att älska osjälviskt och villkorslöst med allt vad hon äger och har, ända in i döden!

你说，叫女人不‘爱’了吧，那是不可能的！上帝创造她，就是叫她来爱，来维持这个世界。她是上帝的化生工厂里，一架‘爱’的机器。不必说人，就是任何生物，只要一带上个‘女’字，她就这样‘无我’的，无条件的爱着，鞠躬尽瘁，死而后已！³²

Några rader efter detta så uttrycker herr X stor tacksamhet för att han själv inte är kvinna. Senare i uppsatsen kommer vi att se att herr X ser flera problem med giftermålet och relationen mellan kvinnor och män. Det är problematiskt att tillskriva alla kvinnor vissa egenskaper så som han gör i ovanstående uttalanden, eftersom det då kan bli svårt att förändra strukturer som orsakar just sådana problem som herr X ser för kvinnor. Det jag vill påvisa med ovanstående citat är att det är mycket enkelt för herr X, i egenskap av man, att tillskriva alla kvinnor denna kärleksfullhet och sedan, eftersom han är man, slippa ta konsekvenserna av påståendet. Han blir som en symbol för hela manssläktets förmåga att undkomma ansvar, och det blir nästan ännu mer understruket med tanke på att han anses vara en ovanligt omtänksam man. Då han inte heller är gift behöver han inte ens ha dåligt samvete för kvinnors mödor:

I det gemensamma livet är män naturligt mer själviska, latare och inte ansvarstagande – naturligtvis beror det även delvis på att de inte vet var de skulle börja – och jag är rädd att jag inte skulle vara ett undantag. Jag kan inte aktivt förhindra att män förstör kvinnor genom äktenskapet, men jag kan åtminstone passivt hindra mig själv från att göra det!

男子在共营生活上，天生是更自私，更偷懒，更不负责的——自然一半也因为他们不知从何下手——我恐怕也不能例外。我不能积极的防止男子以婚姻方式来摧残女人，至少我能消极的禁止我自己也这样做！³³

Så till vad det är för problem som herr X ser med äktenskapet.

Något som herr X ser som ett stort problem är mäns brist på omtanke och förståelse för sina hustrur. Han förkunnar att mannen borde visa mer förståelse för hur mycket kvinnan jobbar i hemmet; att hon har ansvar för alla, även för mannen själv, och därför ofta sover dåligt; att barnen kan vara bråkiga; att tjänstefolket kan vara besvärligt. Han konstaterar att det är ett ännu större problem om

³¹ Ibid, 403.

³² Ibid, 404.

³³ Ibid, 405.

mannen har som krav att kvinnan ska vara "duglig till att tjäna pengar", eftersom maken, även om både han och hustrun arbetar, förväntar sig att kvinnan ska ta större ansvar för hemmet och barnen. Fenomenet dubbelarbetande kvinnor var förstas ännu mycket nytt vid tiden då Bing Xin skrev denna korta roman, och just detta problem är ingenting som återkommer i någon av de 14 historierna som herr X berättar; ingen av de 14 kvinnorna är dubbelarbetande på det sättet att de har ett yrke samtidigt som de har familj (däremot arbetar ett par av kvinnorna på landet). En av kvinnorna, herr X:s grundskolelärarinna, har många friare men tackar inte ja till någon, till alla på skolans stora glädje; det förutsätts att om hon gifter sig så slutar hon arbeta.

Ett grundläggande problem som på någon nivå genomsyrar hela boken är att kvinnor, när de gift sig, förväntas ta ansvar för hemmet och, i många fall, offra allt annat för kärleken. Så här uttrycker herr X sig i frågan vid ett tillfälle:

Jag vet att det finns många arbetande kvinnor som innan de gifter sig måste vrida fram och tillbaka på frågan och tänka över det ett otal gånger. Ponera att hon skulle ha oturen att bli erövrade av kärleken, men samtidigt inte stå ut med att ge upp sitt yrke, då skulle hon kunna bli strypt mellan dessa två snaror!

我知道有许多职业妇女，在结婚之前，总要百转千回的考虑。倘若她或不幸而被恋爱征服，同时又对事业不忍放弃，那这两股绳索就会把她绞死！³⁴

Det verkar således som att problemet inte enbart är mannens krav på kvinnans duglighet att tjäna pengar, utan även att kvinnan inför giftermålet eventuellt förväntas ge upp sitt yrke om hon haft ett. Att bli strypt mellan snaror är svårt att få till något positivt, och detta är uppenbarligen ett stort problem även i herr X:s ögon. Samtidigt verkar det som om herr X tror att det faktiskt inte är lika viktigt för kvinnor att arbeta som det är för män. Vi hoppar tillbaka till slutet av boken igen, och citerar:

När jag under mina 40 år stått vid sidan om och betraktat har jag upptäckt ett stycke sanning, som förvisso inte alls är något nytt utan yttrades redan för mycket länge sedan. Sanningen är: "Män lever för arbetet, kvinnor lever för kärleken."

四十年来，我冷眼旁观，发现了一条真理，其实也就是古人所早已说过的话，就是：“男人活着是为事业，女人活着是为爱情。”³⁵

Herr X tillägger att det finns undantagsfall, men att undantagen är en på miljonen. I mina ögon krockar herr X:s övertygelse om att kvinnor är villiga att offra allt annat för kärleken med yttrandet om att hon kanske inte skulle stå ut med att ge upp sitt yrke inför giftermålet; lever hon för kärleken så torde hon vara lycklig för att hon funnit den och gladeligen avstå från sitt yrke. Återigen stöter vi på problemen som uppstår när det kategoriseras på detta vis.

4.2.1 Herr X:s mor

Den kvinna som betytt allra mest för herr X är hans mor. Han beundrar henne mycket och tycker att hon var den absolut bästa modern i världen. Hon var ett mönsterexempel på en traditionell hemmafru som alltid, med ett leende på läpparna, ställde upp för familjen på alla sätt och skapade

³⁴ Ibid, 306.

³⁵ Ibid, 403.

en lugn, varm, glad och trygg familj. Hon ansåg att roten till lycka och styrka var att ha en bra familj, och alla hennes värderingar överfördes till sönerna. Herr X uttrycker följande åsikt i kapitlet som handlar om hans mor:

När det kommer till kvinnorörelsers slagord så håller jag med om allihop, förutom när jag ser eller hör "krossa den förstående hustrun och kärleksfulla modern"; då känner jag alltid att det sticker i ögonen eller skär sig i öronen. Givetvis är det så att alla har olika syn på vad en "hustru" och en "moder" är, och därför skiljer sig även åsikterna åt. Jag hoppas att dem de vill krossa är veka, beroende blötdjur, och inte sådana kvinnor som min mor.

关于妇女运动的各种标语，我都同意，只有看到或听到‘打倒贤妻良母’的口号时，我总觉得有点逆耳刺眼。当然，人们心目中‘妻’与‘母’是不同的，观念亦因之而异。我希望她们所要打倒的，是一些怯弱依赖的软体动物，而不是象我的母亲那样的女人。³⁶

Parollen syftar rimligtvis inte på att man ska krossa faktiska personer utan den framtvingade kvinnorollen som "den förstående hustrun och kärleksfulla modern" kan anses vara. För herr X blir det mycket personligt med just denna paroll eftersom han har en så positiv bild av sin egen mor. Något annat som torde komplicera denna paroll för herr X är att han är övertygad om att alla kvinnor är biologiskt programmerade att inneha rollen som just kärleksfull moder.

Herr X:s mor ville att hennes förstfödda barn skulle vara en flicka, så att flickan skulle kunna hjälpa sin mor med att ta hand om de efterföljande barnen. Herr X, som var moderns förstfödde, blev därför en besvikelse för henne. Hon sa "du är både min son och min dotter, du måste inneha fördelarna en dotter innebär, annars duger det inte". 你是儿子兼女儿的，你应当有女儿的好处才行。³⁷ Han betraktades sedan, som redan nämnts, som en man med flera "kvinnliga" egenskaper, men han var inte en kvinna, med allt vad det innebar. Vid några tillfällen leker han dock med tanken på sig själv som kvinna, och dessa tillfällen diskuteras i nästa delkapitel.

4.2.2 "Om jag vore kvinna..."

De tillfällen då herr X paralleller till sig själv som kvinna är intressanta eftersom de kan ge läsaren ytterligare perspektiv på herr X:s tankar om kvinnor och deras roll.

En annan kompis sa, "Om era intressen och vanor är alltför lika, så finns det ingen dragningskraft mellan er och det blir inte spännande att leva tillsammans. Dessutom, har du sådana här specifika önskemål om småsaker så är enda lösningen att skapa en kvinnoklon av dig och bli ihop med dig själv." Hjälp, tänk om jag verkligen vore kvinna, då skulle jag säkert varit gift för längesen, och dessutom haft två tre barn vid det här laget!

³⁶ Ibid, 316-317.

³⁷ Ibid, 312.

另一个朋友说，‘嗜好习惯太相同了，反无互相吸引之力，生活在一起没有兴趣。而且象你这样的斤斤于小节，只有让你自己再变成为一个女人，来配你自己吧。’天哪，假如我真是个女人，恐怕早已结婚，而且是已有了两三个孩子了！³⁸

Jiang och Xu tar upp just denna sista mening som ett exempel på hur Bing Xin använder herr X humoristiskt; de menar att det finns en fyndig dubbeltydighet i att herr X tänker denna tanke, eftersom Bing Xin var i samma ålder som herr X, gift och hade tre barn.³⁹ Jag anser det vara av mindre vikt huruvida författarinnan skrev detta för att vara humoristisk eller inte; yttrandet betyder en hel del i sig självt. Det första herr X tänker när han tänker på sig själv som kvinna är att han skulle varit gift och haft barn; underförstått är alltså att han som kvinna skulle varit gift och haft barn vid 40 års ålder utan att någonsin ha varit kär.

4.2.1.1 Fröken L

I efterordet konstaterar herr X att han är tacksam för att han inte är kvinna, eftersom kvinnor lever för kärleken och offerar allt de har för den. "Att förlita sig på kärlek för att upprätthålla sitt liv är verkligen tragiskt, och dessutom otroligt farligt!" 靠爱情来维持生活，真是一件可怜而且危险不过的事情!⁴⁰

Det framgår med andra ord av herr X:s tankar att han inte hade velat vara en traditionell hemmafru. Däremot finns det en kvinna som han verkar beundra på ett annat sätt än många av de andra kvinnorna han möter. Denna kvinna är fröken L, som han studerade på läkarlinjen tillsammans med innan han bytte till att läsa litteratur. Fröken L var den personen i klassen som var mest respekterad av alla, män som kvinnor. Hon klädde inte upp sig, piffade inte till sig, hade gråa och urmodiga kläder på sig och tilltalade alla med hela namnet, okonstlat och med värme, som en storasyster. Hon kallades för storasyster L. Hon var rättfram och rättvis, och inte blyg och försynt som de andra kvinnorna. Hon hade mest auktoritet av alla i klassen och hon behandlade alla lika. Hon särbehandlade inte sina kvinnliga klasskamrater, eftersom hon ansåg att det skulle vara att säga att män är starka och kvinnor är svaga. Hon blev en duktig läkare och såvitt man får veta av herr X:s berättelse så gifte hon sig inte. Under kriget mot Japan sas det att hon arbetade för armén (som läkare, givetvis) i en stad i sydvästra Kina, där hon var ett stort stöd för både barn och deras föräldrar.

"Jag hoppas att inom en snar framtid, när vi återvänder till vår gamla huvudstad och har en ny klassåterträff, kunna säga till henne: "Storasyster L, i nästa liv skulle jag hellre vara kvinna, och jag skulle definitivt vilja vara en sån kvinna som du!" 我希望在不久的将来，我们回到故都重开级会的时候，我能对她说：‘L 大姐，下一辈子我情愿做一个女人，不过我一定要做象你这样的女人！’⁴¹ Detta skriver herr X i slutet av kapitlet om fröken L, och det är med anledning av att fröken L tidigare har skämtat om att herr X skulle vilja bli kvinna i sitt nästa liv.

4.2.1.2 Fru L

Det förekommer ytterligare en gång att herr X under ett samtal talar om hur han skulle tycka om han vore kvinna. Det är under ett samtal med fru L, som är hustru till en före detta rumskamrat till herr X, L. Fru L är puritan; hon dricker ingen alkohol och röker inte.

³⁸ Ibid, 311.

³⁹ Jiang och Xu, "Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi".

⁴⁰ Bing Xin, "Guanyu nüren", 403.

⁴¹ Ibid, 346.

Fru L tycker att det allra högsta beviset på kärlek hos en man är att inte gifta om sig efter att hans fru har dött; hon anser det vara att svika sin avlidna hustru att gifta om sig. Herr X är av motsatt åsikt; han tycker att om ett äktenskap är lyckligt och kvinnan dör så vill mannen gifta om sig för att han inte står ut med att vara ensam efter att ha haft det så bra. Om han däremot inte trivts i äktenskapet så hade han passat på att vara fri i några år efter att hustrun gått bort. Herr X säger att om han hade varit kvinna och dött så hade han velat att maken gifte om sig, så att han skulle ha någon som tröstade honom och gjorde honom lycklig igen.⁴²

Ett år senare händer något som får fru L att rucka på sin inställning. T, som också var rumskamrat till herr X och L, gifte sig samma år som L. Fru T dör i barnsäng, och fru L måste hjälpa T med att förbereda liket för kistan och ordna med begravning, och dessutom måste fru L hjälpa T med hushållet. Utöver detta så har fru L nyligen fått en liten son. Då hon känner att allt blir för mycket för henne att klara av, ordnar hon så att T gifter sig med sin döda hustrus lillasyster. För fru L så får idealen ge vika för det rent praktiska. Herr X:s reaktion på fru L:s mer eller mindre tvingat ändrade inställning till omgiftesfrågan är framför allt hånfull. Han verkar inte kunna sätta sig in i fru L:s situation så som han kan sätta sig in i en död kvinnas situation.⁴³

Herr X:s kvinnoklon och fru L kan båda ses som exempel på kvinnor som är i en begränsad situation enbart på grund av att de är kvinnor. Herr X:s kvinnoklon är med mycket stor sannolikhet gift trots att hon aldrig varit kär (just eftersom hon är kvinna), och fru L tvingas att rucka på sina ideal på grund av att hon som kvinna förväntas ta ansvar som män runt omkring henne slipper. Att herr X fokuserar på att fru L ändrar inställning och inte på *varför* hon gör det kan ses som ytterligare en aspekt av problemet.

I nästa kapitel ges ytterligare ett exempel på en kvinna som blir begränsad i livet på grund av sitt kön.

4.3 Poeterna och giftermålet

Bland de 14 kvinnorna som herr X skriver om så finns det två poeter. Den ena av dem, fröken R (som heter Delicia i förnamn; hon är en av de få som benämns med ett riktigt namn) är en fransk, ogift adelskvinna på drygt 60 år som herr X är inneboende hos i Paris i början av år 1937. Den andra kvinnan träffar herr X för första gången när hon är 15 år och hennes pappa vill att herr X ska ge henne privatlektioner. Ett år senare får han henne som student på universitetet, och ytterligare sju eller åtta år senare, under kriget, blir de grannar i Kunming (昆明) av en slump. Denna andra kvinna gifter sig efter att hon tar examen från universitetet, och herr X kallar henne för fru M (M 太太, M Taitai).

4.3.1 Fröken R:s tankar

I februari 1937 åker herr X till Paris (från Geneve). Han får hjälp av sin vän herr L, som arbetar på kinesiska ambassaden i Paris, att hitta boende. Hyresvärdens, fröken R, är en äldre aristokrat utan ättlingar. Hon bor mycket luxuöst i det allra finaste av adelskvarteren, det sjunde distriktet, precis bredvid gatan med Hotel des Invalides. Fröken R bor ensam (bortsett från tjänsteflickan), men vill nu ha en hyresgäst eftersom hennes familjeförmögenhet minskat och hon behöver hjälp med hyran.⁴⁴

⁴² Ibid, 354-356.

⁴³ Ibid, 356-357.

⁴⁴ Ibid, 370-371.

Vid ett tillfälle frågar fröken R herr X om varför han inte är gift - hon tycker att det är märkligt eftersom hon har bilden av att det i Kina är regel att gifta sig. Herr X, å sin sida, tycker att det är underligt att fröken R inte gift sig, och säger: "Jag har alltid tänkt att kvinnor naturligt är familjeskapare. Män däremot är inte mycket att ha. Kvinnor älskar barn och tycker om hemmalivet." 我总觉得女人天生的是家庭造成者。男人倒不怎样，而女人却是爱小孩子的，喜欢家庭生活的。⁴⁵ Fröken R svarar att hon hade tyckt om att ha ett fint och fullkomligt hem och en omtänksam man, men att hon är alldeles för medveten om vad en kvinna måste offra för äktenskapet och att hon därför aldrig velat gifta sig.

Det som fröken R är medveten om att en kvinna måste offra, och att hon själv hade offrat för äktenskapet, är sitt yrke (om hon har något) och sin hälsa (om hon har den). Äktenskapet och familjen blir allt hon har, och hon blir helt beroende av sin arbetande man. Om hon dessutom inte får någon uppskattning och kärlek av sin man har hon inte mycket kvar: "Tänk om hon, i en stund när hon är som ynkligast, som svagast och i störst behov av medlidande och ömhet, bara får likgiltigt prat och en frånvarande blick, till och med svidande hån och skuldbeläggande, tänk dig, hur ska en kvinna tänka då?" 在她最悲哀，最柔弱，最需要同情与温存的一刹那顷，假如她所得到的只是漠然的言语，心不在焉的眼光，甚至于尖刻的讥讽和责备，你想，一个女人要如何想法？⁴⁶

4.3.2 Fru M:s öde och Aurora Leigh

En av herr X:s kollegor introducerar sin dotter för herr X och vill att han ska vara hennes lärare. Pappan är mycket stolt över henne för att hon är begåvad och tycker om att läsa, speciellt utländsk litteratur. Herr X blir imponerad, för flickan har läst (bland annat) mer än hälften av en novellsamling av Thomas Hardy och kan flera långa engelska dikter från 1800-talet utantill. Dessutom har hon skrivit en diktsamling på över 200 sidor, i samma stil som Bing Xins "Stjärnor" (繁星, fanxing). Hon är mycket blyg, och enligt pappan är hennes hälsa inte speciellt god.⁴⁷

Ett år senare har herr X henne som student på universitetet, och hon är överlägset bättre på att skriva än andra studenter. Efter att hon tagit examen från universitetet gifter hon sig med herr M, som också är författare, och de flyttar till Nanjing (南京). Sju eller åtta år senare, ett år efter att motståndskriget börjat, flyttar herr X till Kunming. En vän till honom hjälper till att hitta delat boende i en lägenhet, och det visar sig att de han ska dela lägenhet med är paret M. Båda två har gått ner i vikt sen han såg dem senast, och mannen i huset verkar lättirriterad och missnöjd med allt. Herr M:s mor bor där också, och makarna M har fyra barn.⁴⁸

Herr X trivs inte alls med att bo där, eftersom familjen M både väsnas väldigt mycket och är fruktansvärt dystra. Barnen gråter och skriker ända tills herr M kommer hem på kvällen. När han precis kommit hem tystnar det, men efter en stund börjar han skälla på barnen och klaga på hustrun. På nätterna hör han makarna bråka, och ibland hör han herr M göra sönder något i vredesmod samtidigt som han gapar. Då börjar barnen gråta och herr X kan inte somna på en lång stund.⁴⁹

Fru M berättar för herr X att hon aldrig fått lära sig något om hushållsarbete. Hennes mamma sa till henne när hon var liten att flickor inte längre behövde lära sig sånt utan istället skulle koncentrera sig

⁴⁵ Ibid, 375.

⁴⁶ Ibid, 378.

⁴⁷ Ibid, 381-382.

⁴⁸ Ibid, 382.

⁴⁹ Ibid, 383.

på att studera, för att sedan kunna tjäna pengar. Hennes pappa uppmuntrade henne också till att studera.⁵⁰

Herr X nämner som sagt tidigt i kapitlet om fru M att hon, när de träffades för första gången när hon var 15, kunde flera långa engelska dikter från 1800-talet utantill. När de mer än 10 år senare sitter hemma hos henne så säger herr X till fru M: "Kunming är så vackert, himlen är alltid blå som havet! Du minns väl fru Brownings dikter...". 昆明就是这样好，天空总是海一样的青！你记得卜朗宁夫人的诗吧。。。。。。 "Fru Browning" syftar på Elizabeth Barrett Browning, engelsk poet på 1800-talet vars mest berömda verk är en mycket lång dikt som heter Aurora Leigh.⁵¹ Aurora Leigh är en ung kvinnlig poet som tackar nej till ett frieri eftersom hon inte bara vill vara någons fru och hjälpa honom med det som han brinner för; hon har också något som hon brinner för. Mannen som friar till henne är hennes kusin, Romney Leigh, poet även han. Romney är skeptisk till att kvinnor kan bli duktiga poeter, något som framgår av följande citat: "If your sex is weak for art/ (And I, who said so, did but honour you / By using truth in courtship), it is strong / For life and duty."⁵² Senare, när Aurora har blivit en framgångsrik poet och även vunnit Romneys erkännande och respekt, gifter de sig.

Aurora Leigh nämns aldrig i *Om kvinnor*, utan herr X nämner bara "fru Brownings dikter", men lägger man samman "fru Brownings dikter" med den tidigare referensen till "långa engelska dikter från 1800-talet" så förefaller det inte som vidare långsökt att Aurora Leigh kan ha haft i åtanke av herr X (eller åtminstone av Bing Xin). Något som talar emot det är att det inte är troligt att fru M hade lärt sig hela Aurora Leigh utantill, men en uppenbar parallell kan förstås dras mellan Aurora och fru M; de är båda två duktiga kvinnliga poeter som blir friade till i ung ålder. Skillnaden mellan dem är att den förstnämnda tackar nej till frieriet medan den sistnämnda tackar ja.

I början av giftermålet mellan herr och fru M jobbade de båda två som lärare på universitetet, och de var mer nöjda med fru M än med hennes man. Herr M ville dock, av någon anledning som fru M inte förstår, inte att hans fru skulle jobba kvar. Hennes svärmor sa också att hon behövde vara hemma och ta hand om barnen och hushållet, eftersom svärmodern inte klarade av allt själv. Därför slutade hon med att arbeta på universitetet. Hon skriver inte heller något hemma, eftersom hon aldrig får lugn och ro att göra det.⁵³

Fru M berättar inte för sina föräldrar hur illa hon har det, men hennes mamma har på något sätt fått reda på det ändå, och skriver: "Jag visste inte att ni hade det så här illa! Svärmor borde väl hjälpa till lite också? Om jag hade vetat att det skulle bli så här så hade jag inte uppmuntrat dig att läsa och skriva, så att din hälsa förstörts och du inte kan någonting om hushållsarbete." 我不知道你们那里竟是这个样子！老太太总该可以帮帮忙吧？早知如此，我当初不该由着你读书写字，把身体弄坏了，家事也一点不会。⁵⁴

Fröken R och Aurora Leigh har liknande synsätt; de vill inte gifta sig eftersom de vill ha egna karriärer. Aurora gifter sig först när hennes friare har accepterat henne som yrkesverksam poet, och fröken R

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ Stephen Greenblatt et al, red. *The Norton Anthology of English Literature, 8th ed. The major authors.* (New York: W. W. Norton, 2006), 1921.

⁵² Elizabeth Barrett Browning, "Aurora Leigh". I *The Norton Anthology of English Literature, 8th ed: The Major Authors*, ed. Stephen Greenblatt et al. (New York: W. W. Norton, c2006) , 1943 (rad 372-375).

⁵³ Bing Xin, "Guanyu nüren", 386.

⁵⁴ Ibid, 387.

gifter sig inte alls. För fru M blev det precis på det sättet som fröken R och Aurora ville undvika för sig själva. Till synes hade det enda sättet för fru M att bli lycklig varit att inte gifta sig, eller möjligtvis att gifta sig senare och med en man som hade respekt för hennes karriär. Det räckte inte med att vara duktig på det hon gjorde, utan hon hade även behövt vara en lika medveten och stark kvinna som fröken R eller Aurora Leigh för att inte strypas av snaran som äktenskapet innebar.

4.4 Uppfostran

Det allra mest uppenbara exemplet på att uppfostran kan ha en betydande roll är förstås exemplet med fru M, som uppmuntrades att studera litteratur snarare än att lära sig om hushållssysslor. Genom att gifta sig och inte få göra det hon var bäst på och tyckte bäst om så blev hon nedbruten, och närmast ett "vekt blötdjur"; möjligtvis den typ av hemmafru som herr X hoppades att kvinnorörelsens slagord syftade till. Då vi får hoppas att kvinnorna inom denna typ av hemmafrugrupp inte fysiskt ska krossas, är det bara att anta att herr X:s förhoppning innebär ett accepterande av att alla kvinnor inte nödvändigtvis måste bli just hemmafruar.

Ett annat tillfälle där det går att ana sig till att ansvarskänsla (eller brist på sådan) kanske inte enbart är inbyggt beroende på kön är i slutet, i följande tanke: "I det gemensamma livet är män naturligt mer själviska, latare och inte ansvarstagande – naturligtvis beror det även delvis på att de inte vet var de skulle börja – och jag är rädd att jag inte skulle vara ett undantag." Att dessa män inte "vet var de skulle börja" beror förstås på att de aldrig fått lära sig det. Möjligen ligger det i detta inflikande en önskan om att män kunde få lära sig lite mer om hur man blir, och att de kunde uppmuntras till att vara, mindre själviska och mer ansvarstagande. Med andra ord: möjligen ligger det i detta inflikande en önskan om att könsnormerna ska justeras litegrand.

5. Slutsats

Vi har sett att det i *Om kvinnor* tas upp hur problematiskt det kan vara för kvinnor som vill arbeta och samtidigt gifta sig och skaffa familj. Har hon både ett arbete och en familj får hon arbeta dubbelt, eftersom hon alltså förväntas ta allt ansvar i hemmet; offerar hon arbetet för att gifta sig och skapa familj så blir hon begränsad och med stor sannolikhet olycklig. Denna problematik beskrivs vid ett tillfälle genom metaforen att kvinnan blir strypt mellan två snaror – ett mycket otrevligt scenario. Samtidigt yttras åsikten att det är en sanning att "män lever för arbetet, kvinnor lever för kärleken". Ställer man snar-metaforen mot denna "sanning" så kan det till en början förefalla som att de säger emot varandra. Tittar man vidare kan man dock se att "sanningen" är något av en förutsättning för snarorna: att säga att alla kvinnor lever för kärleken och att alla män lever för arbetet är att skapa mycket begränsade könsroller som (bland annat) bidrar just till att kvinnan *kan* bli strypt mellan dessa snaror. En sådan kategorisering leder således till stor personlig ofrihet; som kvinna räcker det ofta inte med att vara duktig på det man gör, som fru M, utan man måste även vara otroligt stark, som fröken R eller fröken L, för att kunna gå sin egen väg och göra det man tycker om. Herr X:s kvinnliga alter ego hade förmodligen själv inte kunnat stå emot samhällets krav på giftermål (trots att hon, som nämnt, aldrig hade varit kär).

Att det är en manlig berättarröst som ger uttryck för åsikterna om kvinnors gränslösa kärlek, ansvarskänsla och självuppoffring kan ses som ett understrykande av mäns brist på ansvar i förhållande till kvinnor och därigenom ännu ett led i författarens kritik av kvinnors situation. En hyllning till den traditionella kvinnan framförd av en manlig berättarröst tjänar till att uppmuntra normer som (även enligt mannen som framför hyllningen) ofta är skadliga för kvinnor, men som mannen själv inte nödvändigtvis behöver lida av.

Bing Xin själv hyste stor kärlek till modersrollen och såg moderskärlek som något otroligt viktigt – hennes egen mor var mycket betydelsefull för henne (och kanske har herr X:s mor fått låna mycket från Bing Xins). *Om kvinnor* är i mina ögon inte en uppmaning till kvinnor att helt slå sig fria från den traditionella kvinnorollen - i mångt och mycket är det en hyllning till kvinnor som klarar av densamma. Det finns dock, i romanen, tydliga signaler på att det hade varit önskvärt att kvinnor slapp att dra hela lasset i hemmet själva och att män kunde vara mer ansvarstagande; dessa tankar i sig var för tiden då romanen skrevs mycket progressiva. I förlängningen skulle en fördelning av hushållssysslor kunna leda till att det skapades ett större utrymme för kvinnor att arbeta utanför hemmet och bli mer självständiga.

Det kanske allra största problemet för kvinnor som nämns i romanen är det underläge som kvinnan automatiskt hamnar i genom ett äktenskap där hon är beroende av mannens försörjning. Ett mardrömsscenario som tas upp i boken är om mannen som kvinnan är beroende av är hånande och oförstående: för att citera Bing Xins fröken R, "hur ska en kvinna tänka då?"

Källor

- Bailey, Paul J. *Gender and Education in China: Gender discourses and women's schooling in the early twentieth century*. New York: Routledge, 2007.
- Barrett Browning, Elizabeth. "Aurora Leigh". I *The Norton Anthology of English Literature, 8th ed: The Major Authors*, ed. Stephen Greenblatt et al, 1934-1948. New York: W. W. Norton, 2006.
- 冰心. Bing Xin. "关于女人". I 《冰心文集: 第一卷》, 冰心, 299-406.上海: 上海文艺出版社, 1982.
- Bingxin.org. "A Short Biography of Xie Bingxin". Hämtad 12 mars, 2012. <http://www.bingxin.org/databank/sp/jjen.htm>.
- Chow, Tse-tsung. *The May Fourth Movement: Intellectual Revolution in Modern China*. Stanford, California: Stanford University Press, 1967.
- Greenblatt, Stephen et al, red. *The Norton Anthology of English Literature. 8th ed. The major authors*. New York: W. W. Norton, 2006.
- Hockx, Michel. "The Literary Association (*Wenxue yanjiu hui*, 1920-1947) and the Literary Field of May Fourth China", *China Quarterly*, 153 (March 1998), 49-81.
- 江震龙, 徐立钱. Jiang Zhenlong & Xu Liqian. "论冰心《关于女人》的文体特征和文体意义". Lun Bing Xin "Guanyu nüren" de wenti tezheng he wenti yiyi. I 《爱心》总第 21 期 (2003 年).
- Larson, Wendy. "Female Subjectivity and Gender Relations: The Early Stories of Lu Yin and Bing Xin." I *Politics, Ideology, and Literary Discourse in Modern China: Theoretical Interventions and Cultural Critique*, redigerad av Liu Kang & Xiaobing Tang, 124-143. Durham: Duke University Press, 1993.
- 李玲. Li Ling. "评新时期的冰心研究". Ping xin shiqi de Bing Xin yanjiu. 《中国现代文学研究丛刊》第 4 期 (1996 年).
- McDougall, Bonnie S. *Fictional Authors, Imaginary Audiences: Modern Chinese Literature in the Twentieth Century*. Hong Kong: The Chinese University Press, 2003.
- Ming, Yan & Qi, Fan. Eastern and Western Feminist Literary Criticism: A Comparison. *The Culture Mandala, Vol. 3 no. 2, August 1999, 21-28*
- Yan, Haiping. *Chinese Women Writers and the Feminist Imagination, 1905-1948*. New York: Routledge, 2006.